

Το θυμίαμα στη λατρεία του

Θεού εχρησιμοποιείτο και από τους Εβραίους και από τους ειδωλολάτρες. Ήταν δείγμα αναγνώρισης της υπερέχουσας αξίας του Θεού, ήταν σύμβολο υποταγής και αφοσίωσης. Στην Παλαιά Διαθήκη έχουμε την περιγραφή του και το μείγμα από το οποίο άπετελείτο. Συγκεκριμένα, στο Εξόδου 30,34-38 ο Θεός δίδει εντολή να αποτελείται το θυμίαμα από 4 συστατικά στοιχεία, από στακτή, όνυχια, χαλβάνη και λίβανο. Γι' αυτό και οι έννοιες «θυμίαμα» (η μοσχοθυμίαμα) και «λιβάνι» δεν ταυτίζονται. Το λιβάνι είναι ένα από τα στοιχεία από τα οποία απαρτίζεται το θυμίαμα. Στα χρόνια του Κυρίου το εβραϊκό θυμίαμα άπετελείτο από 13

άρωματώδη στοιχεία.όπως μαρτυρεί ο Ίώσηπος. Η Σκηνή του Μαρτυρίου περιείχε,εκτός των άλλων,και το «χρυσούν θυμιατήριον», μέσα στο οποίον έκαιαν κάρβουνα και ο Ιερέας πετούσε αρκετό θυμίαμα και έπειτα γονάτιζε και προσευχόταν στον Θεό.Στο ναό του Σολομώντος υπήρχε το θυσιαστήριο του θυμιάματος,στο όποιο εθυμιάζε κάθε ήμερα ένας Ιερεύς.Ο Ιερεύς δε,που του έπεφτε ο κλήρος να θυμιάσει,εθεωρείτο ότι αξιωνόταν μεγάλης τιμής από τον Θεό.Τούτο συνέβη και με τον Ζαχαρία, πατέρα του τιμίου Προδρόμου,που κατά την ώρα του θυμιάματος δέχθηκε από τον Αγγελο την πληροφορία ότι θα γεννήσει σ' αυτή την προχωρημένη ηλικία και με τη γυναίκα του στείρα τον Βαπτιστή. Η ώρα του θυμιάματος στους Εβραίους ήταν συγκλονιστική για τους συμβολισμούς της. Και οι ειδωλολάτρες χρησιμοποιούσαν θυμίαμα στη λατρεία τους, όπως οι αρχαίοι Έλληνες, οι Αιγύπτιοι, οι Φοίνικες, οι Άσσύριοι, οι Βαβυλώνιοι κλπ. Σας υπενθυμίζω τις περιπτώσεις αγίων χριστιανών μαρτύρων που,επειδή δεν έδέχθησαν να ρίψουν θυμίαμα εμπρός στα είδωλα, έθυσιάσθησαν οι ίδιοι, θυμίαμα προσεφέρετο και προς τον Ρωμαίο Αυτοκράτορα, που έλατρεύετο ως Θεός.Το ίδιο συνέβαινε και για άλλους επιφανείς ανθρώπους που είχαν δοξασθή από τους ανθρώπους. Κατά τον ιστορικό Θεοδώρητο.ο Ιουλιανός Παραβάτης άξίωνε να του καίνε θυμίαμα.

-Συμβολισμοί

Η χριστιανική θρησκεία παρέλαβε από τους Εβραίους το θυμίαμα και το καθιέρωσε και στη δική της λατρεία. Του προσέδωσε δε πνευματικούς συμβολισμούς,που αξίζει να θυμηθούμε. 1.Το θυμίαμα εν πρώτοις συμβολίζει την προσευχή, που ανεβαίνει προς τον θρόνον του Θεού, «Κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμίαμα ένώπιόν Σου...». Είναι η ορμή της ψυχής προς τα άνω. Και ταυτόχρονα συμβολίζει και την ζέουσαν επιθυμία μας να γίνει η προσευχή μας δεκτή «εις όσμήν ευωδιάς πνευματικής». Γράφει ο ιερός Χρυσόστομος «ώσπερ το θυμίαμα και καθ'εαυτό καλόν και ευώδες, τότε δε μάλιστα έπιδείκνυται την ευωδίαν, όταν όμιλήση τω πυρί. Ούτω δε και η ευχή καλή μεν καθ' έαυτήν, καλλίων δε και ευωδεστέρα γίνεται, όταν μετά και ζεύσεως ψυχής άναφέρηται, Όταν θνμιατήριον η ψυχή γένηται και πυρ άνάπτη σφοδρόν». Γι' αυτό και πρέπει να διδάσκουμε το λαό ότι, όταν προσεύχεται, καλόν είναι να καίει θυμίαμα στο στήτι.

2. Συμβολίζει ακόμη τις γλώσσες πυρός της Αγίας Πεντηκοστής, όταν ο Κύριος εξαπέστειλε στους Μαθητές Του το Παναγίόν Του Πνεύμα «εν ειδει πύρινων γλωσσών». Στην ευχή που λέγει ο ιερεύς, όταν ευλογεί το θυμίαμα στην Πρόθεση, αναφέρει «θυμίαμα Σοι προσφέρομεν Χρίστε ο Θεός εις όσμήν ευωδιάς πνευματικής, ο προσδεξάμενος εις το ύπερουράνιόν Σου θυσιαστήριον,άντικατά-πεμψον ήμίν την χάριν τον Παναγίου Σου Πνεύματος».Με το θυμίαμα δηλ.ζητούμε από τον Κύριο να μας στείλει την άγιοπνευματικήν Του χάρη. Γι αυτό και οι πιστοί, όταν τους θυμιάζει ο Ιερεύς, κλίνουν ελαφρώς την κεφαλή σε δείγμα άποδοχής της χάριτος αυτής. Ο άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης ερμηνεύει ως εξής την σημασίαν

του θυμιάματος: «Δηλοί την άπ' ουρανού χάριν και δωρεάν έκχυθείσαν τω κοσμῷ δια Ἰησοῦ Χριστοῦ και εύωδίαν του Πνεύματος και πάλιν εις τον ούρανόν δι' αυτόν άναχθεΐσαν».

3. Το ευώδες θυμίαμα συμβολίζει εξ άλλου και τον αΐνον, που απευθύνεται προς τον Θεό. Η καύση του θυμιάματος σημαίνει τη λατρεία και τον εξιλασμό. Το δε ευχάριστο συναίσθημα, που δημιουργείται από το άρωμα του θυμιάματος σε όλο το χώρο του Ι.Ναού, σημαίνει την πλήρωση της καρδιάς μας από τη θεία εύαρέστηση, που είναι ο καρπός της αγάπης μας προς τον Θεό. Στην περίπτωση αύτη κάθε πιστός μετατρέπεται σε «ευωδία Χριστοῦ».

4. Το δε θυμιατήριον, όπου καίγονται τα κάρβουνα και τοποθετείται το θυμίαμα, συμβολίζει την κοιλίαν της Θεοτόκου, η οποία δέχθηκε στα σπλάγχνα της σωματικῶς την Θεότητα, που είναι «πυρ καταναλίσκον», χωρίς να ύποστή φθορά ν η αλλοίωση. Κατά τον «Άγιο Γερμανό, Πατριάρχη Κων/λεως «Ο θυμιατήρ υποδεικνύει την ανθρωπότητα του Χριστοῦ, το πυρ την θεότητα και ο ευώδης καπνός μηνύει την ευωδιά του Άγιου Πνεύματος προπορευόμενων».

Και άλλου: «Η γαστήρ του θυμιατηρίου νοηθεί αν ήμίν η ηγιασμένη μήτρα της Θεοτόκου φέρουσα τον θείον άνθρακα Χριστόν, εν ω κατοικεί παν το πλήρωμα της θεότητος σωματικῶς. Διο και την όσμήν της ευωδιάς άναδίδωσιν ευωδιάζον τα σύμπαντα». Με άπλά λόγια και ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός περιγράφει αυτόν τον συμβολισμόν, λέγοντας: «Το θυμιατό σημαίνει την Δέσποινα, την Θεοτόκο.» Όπως τα κάρβουνα είναι μέσα στο θυμιατό και δεν καίεται, έτσι και η Δέσποινα η Θεοτόκος έδέχθηκε τον Χριστόν και δεν έκάηκε, αλλά μάλιστα έφωτίσθηκε».

Λειτουργική Χρήση

1. Η Εκκλησία μας εισήγαγε το θυμίαμα με νέους συμβολισμούς στη θεία λατρεία από την αρχή. Κατά τον 3ο Αποστολικό Κανόνα μόνο θυμίαμα και έλαιο είναι επιτρεπτά στο «Άγιον Θυσιαστήριον. Ο δε Ίουστινιανός έδώρησε στην Αγία Σοφία 36 χρυσά θυμιατήρια με πολύτιμους λίθους, κατά δε μαρτυρίαν του Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου οι βασιλείς στο Βυζάντιο εισερχόμενοι στην εκκλησία προσέφεραν θυμίαμα στα ειδικά θυμιατήρια, τα καλούμενα «κα-πνιστά». Το θυμιατόν, κατά ταῦτα, ως ένα ιερό σκεῦος αφιερωμένο στη λατρεία του Θε-ου, πρέπει να είναι καθαρό και όχι μαυρι-σμένο από τον καπνό, να είναι από καλό με-ταλλο και όχι ευτελές και να συμμορφώνε-ται ως προς το σχήμα προς την λειτουργική παράδοση της Εκκλησίας μας. Το «κατζιον» είναι ειδικής χρήσεως θυμιατόν, που χρησι-μοποιείται στις Αγρυπνίες και στις κατα-νυκτικές Ακολουθίες της Μεγ. Τεσσαρακο-στης και της Μεγ. Εβδομάδος. Το δε χρη-σιμοποιούμενο θυμίαμα πρέπει να είναι άρωματώδες, ως εκείνο που παράγεται στο «Άγιον «Όρος και στις άλλες μονές μας.

περιοδικό »Εφημεριος»

Πηγή: proskynitis.blogspot.gr